

KAFÉBESØK PÅ 50-TALLET

av Kristen Edvard Skaar

«Vi kommer for sent til bussen» ropte jeg til mor. Hun var på soverommet og jålet seg til byturen. Jeg stod i gangen og ventet, og hadde vært klar lenge. For hver onsdag dro mor og jeg fra Justøya til Lillesand. Det kunne vi fortsette med også etter at jeg hadde begynt på skolen. For på Justøya gikk vi bare på skolen annenhver dag. Bybesøket ville jeg ikke gå glipp av. En gang kom vi for sent til bussen. Det måtte ikke hende om igjen.

Når vi var fremme på «Tomta», begynte mor på butikkturen sin. Jeg gikk opp ved hotell Norge og bort smauet til mursteinsbygget. På iskremfabrikken som holdt til der, var min far disponert. Han kunne ikke alltid ha besøk av meg på kontoret sitt. Men det var mye å se på i fabrikken. Og så vanket det en vrakis - eller to - av arbeidsformannen.

Etter en stund kom mor. Da nærmet dagens høydepunkt seg: besøk på Rønnevigs konditori. Det hendte at far ble med, men som regel var det bare mor og jeg. Ved siden av bakebutikken fantes det to rom for servering – et mot gaten og et mot gården. Tre sofagrupper i det ene og to i det andre. Jeg ville alltid sitte i den nærmest gatevinduet. Det var gøy å se på folk og biler. Det kunne vi ikke hjemme på Justøya. Brus og kaker smakte like godt hver gang. Hvis mor bare hadde lite igjen å handle, satt vi lenge. Som regel var det ikke så mange folk og sjelden noen vi kjente. Men ved ett bord var det alltid fullt. Der satt unge damer. De spiste, røykte og pratet mye. Men de var der bare en halv time. Mor mente at de brukte spisepausen på jobben til kafébesøket. Og av og til kunne vi se at det kom fram en matpakke. Litt forsiktig, for det var ikke lov å spise medbrakt mat.

En dag far var med, holdt konditoriet stengt. Skuffelsen var stor. Men far visste råd. Han foreslo at vi skulle gå på en annen kafé rett ved. For han måtte snart tilbake til «Isen». Men dit ville ikke mor være med.

I et lite smalt hus mellom Fjeldals kolonial og fiskehandleren holdt Kristines kafé til. Jeg ble overrasket når vi kom inn der. Her var det hverken lenestoler eller sofaer, men harde trebenker og store langbord. Ikke var det duk på bordet og heller ikke servietter. Brus hadde de ikke. Jeg fikk et glass rød saft, og noe som ble kalt svele – tror jeg. Folk der var annerledes enn hos Rønnevig. Her var det mest menn. Mange hadde klær som bøndene på Justøya. Andre hadde noe regntøy selv om det ikke regnet. Far sa de var fiskere.

Vi ble der ikke lenge. Etter to kaffekopper skulle vi gå. Vi gikk aldri dit igjen. Kafébesøkene ble hos Rønnevig. Men etter noen år flyttet vi til byen. Og da ble det også slutt med kafébesøkene der.

Juni 2019

